

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. június 21., kedd

Tartalomjegyzék

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény hatálya alá tartozó árvák kiegészítő támogatásával és a kiegészítő hozzátartozói támogatás megállapításához kapcsolódó kiegészítő eljárási rendelkezésekről szóló 207/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez	664
Végző előterjesztői indokolás a szülői felelősséget érintő nemzetközi ügyekben közreműködő központi hatóságok feladatainak ellátásáról szóló 208/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez	665
Végző előterjesztői indokolás az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 211/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez	671

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet módosításáról szóló 4/2022. (VI. 14.) MEKH rendelethez	672
--	-----

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló

2015. évi XLII. törvény hatálya alá tartozó árvák kiegészítő támogatásával és a kiegészítő hozzátartozói támogatás megállapításához kapcsolódó kiegészítő eljárási rendelkezésekről szóló

207/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez

Ezt az indokolást a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján az Indokolások Tára közzéteszi.

A kormányrendelet a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 261. §-ában, valamint 261/A. §-ában foglalt kiegészítő hozzátartozói támogatásokkal bővítette a rendvédelmi szervek részéről biztosított szociális gondoskodás körét. A kormányrendelet a kiegészítő támogatás biztosítására irányuló eljárás részletszabályait határozza meg, ennek keretében az általános nyugdíj-megállapító szerv feladatainak ellátására Budapest Főváros Kormányhivatalát jelöli ki.

A kormányrendelet az értelmező rendelkezéseket követően az eljárás lényeges részletszabályait állapítja meg, és a rendvédelmi szerv köteleességévé teszi a rendvédelmi szerv hivatásos állománya tagjának, illetve a hivatásos állománya volt tagjának halála esetén a hozzátartozó tájékoztatását a kiegészítő támogatás lehetőségéről. A hozzátartozó tájékoztatása alapján a rendvédelmi szerv szerzi be a hozzátartozói alaptámogatásra való jogosultságot megállapító határozatot a nyugdíj-megállapító vagy a nyugdíjfolyósító szervtől. A kormányrendelet rögzíti, hogy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 73. § (1) bekezdése szerint megállapított nyugdíjelőleg nem keletkeztet kiegészítő támogatásra való jogosultságot.

A kormányrendelet részletesen szabályozza a kiegészítő támogatásra való jogosultság elbírálásához szükséges iratok megküldésének rendjét, amely a nyugdíj-megállapító szerv és a Belügyminisztérium között kialakított „egycsatornás rendszer” keretei közt történik. A kormányrendelet meghatározza a jogalap nélkül igénybe vett kiegészítő támogatás esetén a kiegészítő támogatásra való jogosultságot megállapító döntés visszavonására, illetve az alapellátás módosítása, újra megállapítása, felfüggesztése, szünetelése, megszüntetése, ismételt folyósítása esetére a kiegészítő támogatás módosításának, újra-megállapításának, felfüggesztésének, szünetelésének, megszüntetésének, ismételt folyósításának rendjét. Utóbbi esetekben – illeszkedve a Tny. alapellátásra vonatkozó rendelkezéseivel – a nyugdíjfolyósító szerv mint nyugdíjigazgatási szerv jár el. Mivel a kiegészítő támogatásra való jogosultságnak a Hszt. szerinti feltételei nem változhatnak, ezért a kormányrendelet rögzíti, hogy amennyiben a kiegészítő támogatás újrafolyósítására az alapellátás újra-megállapítása, ismételt folyósítása vagy felélése miatt kerül sor, akkor a kiegészítő támogatásra való jogosultságot megállapító határozatot nem kell ismételt kiadni.

A kormányrendelet rögzíti, hogy a Magyar Államkincstár az érintett rendvédelmi szerv szerinti költségvetési fejezetet irányító szervvel együttműködési megállapodásban rendezi a kiegészítő támogatás, valamint a kapcsolódó végrehajtási költségek fedezetének átadására vonatkozó eljárási szabályokat.

A kormányrendelet átmeneti szabályt állapít meg a hivatásos állomány 2021. január 1-jén és azt követően, de a kormányrendelet hatálybalépését megelőzően elhunyt tagjára tekintettel fennálló jogosultságok, illetve a 2021. január 1-jétől az eljárás megindítását megelőző ideig fennállt jogosultság eseteire is, biztosítva ezen hozzátartozók részére is a jogosultságuk időtartamára őket megillető kiegészítő támogatást.

Végző előterjesztői indokolás**a szülői felelősséget érintő nemzetközi ügyekben közreműködő központi hatóságok feladatainak ellátásáról szóló 208/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez**

Az e rendelethez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

2022. augusztus 1-től alkalmazandó a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet), amely új alapokra helyezi az EU-tagállamok közötti igazságügyi együttműködést a szülői felelősséggel kapcsolatos határon átnyúló ügyekben. A szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló 2021. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Tv.) tartalmazza a Rendelet hazai végrehajtásához szükséges, törvényi szintű szabályozást igénylő rendelkezéseket. A Tv. egyúttal újraszabályozta a Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, az 1980. évi október 25. napján kelt egyezményről (kihirdette az 1986. évi 14. tvr., a továbbiakban: Egyezmény) kapcsolatos hazai eljárásokat. A Tv. 35. §-a felhatalmazást adott a Kormánynak, hogy rendeletben állapítsa meg a gyermekvédelmi központi hatóság és a gyermekelviteli központi hatóság feladatai ellátásának részletes szabályait. Mind a Rendelet, mind az Egyezmény alapján a központi hatóságok a határon átnyúló igazságügyi együttműködés motorjai: a központi hatóságok biztosítják a különböző államokban eljáró bíróságok, gyámhatóságok közötti információáramlást, illetve hozzájuk fordulhatnak segítségért a jogellenes gyermekelviteli, szülői felelősségi ügyekben érintett felek. A Korm. rendelet célja a Rendeletben, az Egyezményben, illetve a Tv.-ben meghatározott központi hatósági feladatokkal kapcsolatos részletszabályok megalkotása, illetve ezzel kapcsolatban az új vagy módosuló gyámhatósági feladatok meghatározása. A Korm. rendelet követi a Tv. szerkezetét és szóhasználatát.

A Korm. rendelet 1. §-a meghatározza, hogy a jogellenesen külföldre vitt gyermek visszahozatalát kérelmező személy milyen segítségre számíthat a magyar gyermekelviteli központi hatóságtól a külföldre irányuló kérelem előterjesztésével kapcsolatban. Ha a kérelmezőnek nincs jogi képviselője, a központi hatóság részére jogi tanácsot nyújt, ennek keretében segítséget nyújt a külföldi központi hatósághoz címzett kérelem elkészítéséhez, tájékoztatást nyújt arról, hogy milyen iratokat kell a kérelemhez csatolni, illetve szükség szerint azok beszerzése iránt is intézkedik. Az Egyezmény céljaira a Hága Nemzetközi Magánjogi Konferencia keretében kidolgozott, ajánlott kérelem-nyomtatványt az Igazságügyi Minisztérium honlapján közzéteszi.

Amennyiben a kérelem nyilvánvalóan alaptalan, a kérelmet a központi hatóság az Egyezmény 27. cikkére, valamint a Rendelet 22. cikkére tekintettel visszautasítja. A kérelem visszautasítása tulajdonképpen a központi hatósági közreműködés megtagadása, és nem jelenti azt, hogy a kérelmező ne fordulhatna kérelmével közvetlenül annak az államnak a gyermekelviteli ügyekben illetékes bíróságához, ahová a gyermeket elvitték. Erről a lehetőségről a 2. § szerint a kérelmezőt a központi hatóság a visszautasítással egyidejűleg tájékoztatja.

A 3. § határozza meg, hogy melyek a gyermekelviteli központi hatóság feladatai, ha a kérelem visszautasításának nincs helye. A központi hatóság saját költségén gondoskodik a kérelem és a szükséges mellékletek fordíttatásáról. Ennek során a központi hatóság meghatározhatja, hogy az adott ügy szempontjából mely iratok, illetve azok mely részének fordíttatása indokolt. Hasonlóképpen az eljárás későbbi szakaszában is szükségessé válhat bizonyos iratok (pl. a kérelmezett ellenkérelmére adott válasz, bizonyítási indítványok, jogorvoslati kérelem, illetve ezek alátámasztására szolgáló iratok) idegen nyelvre fordítása; a központi hatóság ezekről is saját költségére gondoskodik. A kérelem összeállítását és fordíttatását követően a központi hatóság megküldi azt azon állam központi hatóságához, ahová a gyermeket elvitték. A külföldi eljárás fejleményeiről a központi hatóság a megkeresett állam központi hatóságától kap tájékoztatást. A külföldi társhatóságtól kapott tájékoztatások alapján a központi hatóság rendszeresen értesíti a kérelmezőt az ügy állásáról, megküldi számára az ügyben keletkezett, a központi hatósághoz megküldött iratokat (pl. a kérelmezett ellenkérelme, határozatok), és tájékoztatást nyújt azok tartalmáról, határozat megküldése esetén a jogorvoslati lehetőségekről. Különösen angolszász jogrendszerű államokban indult eljárásokban kérheti a külföldi központi hatóság, illetve a kérelem tárgyában eljáró bíróság, hogy a kérelmező meghatározott formai előírások szerint tegyen eskü alatti nyilatkozatot (ún. affidavit). E nyilatkozatokon a kérelmező aláírását hitelesíteni kell. A soron kívüliséget élvező gyermekelviteli eljárásokban célszerű lehetőséget biztosítani arra, hogy a központi hatóság az előtte személyesen megjelenő kérelmező aláírását hitelesíthesse.

A gyermek visszahozatalának elrendelése esetén szükségessé válhatnak bizonyos gyakorlati intézkedések a gyermek Magyarországra hozatalához (pl. a gyermeknek az eljárás alatt lejárt úti okmánya helyett új úti okmány kiállítása); a központi hatóság összehangolja az egyes hatóságok intézkedéseit, elősegítve ezáltal a gyermekek tényleges hazahozatalának megvalósítását.

Ha a gyermek visszahozatalára irányuló eljárás másik EU-tagállamban folyik, a gyermekelviteli központi hatóságnak speciális feladatai is vannak a Rendelet alapján, amelyekről a 4. § rendelkezik. Ha a másik tagállambeli bíróság a visszavitel megtagadását mérlegeli, a Rendelet 27. cikk (4) bekezdése alapján a központi hatóság közreműködését kérheti annak kiderítése végett, hogy sor került-e megfelelő intézkedések megtételére Magyarországon a gyermek visszavitelét követő védelmének biztosítására. Ilyen jellegű megkeresés esetén a központi hatóság soron kívül megkeresi az illetékes magyar bíróságot vagy más hatóságot tájékoztatás beszerzése vagy a szükséges intézkedések megtétele iránt, és ennek eredményéről a megkeresett tagállam központi hatóságát vagy bíróságát tájékoztatja, illetve tájékoztatást nyújt a vonatkozó magyar jogszabályok alapján a gyermek védelme érdekében elrendelhető védelmi intézkedésekről.

Ha egy másik EU-tagállam bírósága megtagadja a gyermek visszahozatalát az Egyezmény 13. cikk első bekezdés b) pontja vagy a 13. cikk második bekezdése alapján, és a Rendelet 29. cikk (3) bekezdése szerint a magyar központi hatóságon keresztül kéri megküldeni a megtagadó határozatot és a szükséges mellékleteket a szülői felelősség tárgyában eljáró magyar bíróságnak, a központi hatóság az iratokat a magyar bíróságnak soron kívül továbbítja.

A Korm. rendelet II. fejezete a gyermekelviteli központi hatóság azon feladatairól szól, amelyek a külföldről érkező, Magyarországra hozott gyermek visszavételére irányuló kérelem alapján indult magyarországi eljárásokban merülnek fel. Ha a kérelem nem felel meg az Egyezmény 8. cikkében foglaltaknak vagy más okból kiegészítésre szorul, a gyermekelviteli központi hatóság a kérelmezőt hiánypótlásra hívja fel (5. §). Amennyiben a kérelem nyilvánvalóan alaptalan, a kérelmet a központi hatóság az Egyezmény 27. cikkére, valamint a Rendelet 22. cikkére tekintettel visszautasítja. A kérelem visszautasítása tulajdonképpen a központi hatósági közreműködés megtagadása és nem jelenti azt, hogy a kérelmező ne fordulhatna kérelmével közvetlenül a Magyarországon gyermekelviteli ügyekben kizárólagosan illetékes Pesti Központi Kerületi Bírósághoz. Erről a lehetőségről a kérelmezőt a központi hatóság a visszautasítással egyidejűleg tájékoztatja (6. §).

Gyermek jogellenes Magyarországra hozatala vagy jogellenes Magyarországon tartása esetén a magyar központi hatóság fő feladata annak biztosítása, hogy a kérelem döntés végett az illetékes magyar bíróság elé kerüljön, vagy a visszavitel tárgyában bíróságon kívül egyezség alakuljon ki a felek között. E feladata mellett a központi hatóság további, a 7. §-ban meghatározott intézkedéseket is tehet a kérelem bírósághoz juttatása előtt vagy azzal párhuzamosan.

A bírósági eljárás megindításának feltétele, hogy ismert legyen a kérelmezett magyarországi tartózkodási helye, idézhető címe. Ha a kérelmező számára ez nem ismert, a központi hatóság a kérelmezett és a gyermek tartózkodási helyének megállapítása érdekében megkeresi a személyi adat- és lakcím-nyilvántartási feladatokat ellátó szervet vagy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet, valamint más hatóság (pl. helyi gyámhatóság, családsegítő szolgálat) közreműködését is kérheti.

Ha a kérelem szerint a gyermek veszélyeztetett lehet, a központi hatóság megkeresi az illetékes gyámhatóságot az ezzel kapcsolatos körülmények tisztázása és a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtétele iránt.

Ha a kérelmezett a gyermekelviteli központi hatóság felé arra hivatkozik, hogy ő bűncselekmény (pl. kapcsolati erőszak) áldozata, a központi hatóság számára tájékoztatást nyújt az áldozatsegítő szolgálat tevékenységéről és elérhetőségeiről, továbbá informálja az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat igénybevételének lehetőségéről is.

Ha a központi hatóság tudomására jut, hogy Magyarországon a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránt bírósági eljárás indult, az Egyezmény 16. cikke alapján értesítenie kell az eljáró magyar bíróságot. Az Egyezmény 16. cikke ugyanis elsőbbséget biztosít a hágai egyezmény szerinti, a gyermek visszavételére irányuló eljárásnak: a bíróság mindaddig nem dönthet a szülői felügyeleti jog érdemét illetően, amíg nem születik határozat arról, hogy a gyermeket nem kell visszavinni.

Ha a magyar központi hatóság hivatalos tudomást szerez arról, hogy a gyermek nem Magyarországon, hanem az Egyezmény egy másik részes államában tartózkodik, a kérelmet az Egyezmény 9. cikkében foglaltaknak megfelelően ezen állam központi hatóságához továbbítja.

Az Egyezmény 7. cikk c) pontja értelmében a központi hatóság egyik feladata a gyermek önkéntes visszavitelét vagy az ügy békés elintézésének biztosítását célzó intézkedések megtétele. Ezért a kérelmezettel közvetlenül felveszi a kapcsolatot, tájékoztatja a kérelemről, az Egyezmény szerinti bírósági eljárásról és ezzel kapcsolatban arról, hogy a bírósági eljárás elkerülhető, ha a gyermeket a kérelmezett önként visszaviszi, vagy ha a felek egyezséget kötnek. Ha mindkét fél nyitott a mediációra, a központi hatóság a Korm. rendelet 8. §-a szerint rendelkezésükre bocsátja a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti közvetítői névjegyzékéből a családjogi szakterületen, a felek által választott nyelven közvetítést vállaló közvetítők listáját. A mediátor(ok) kiválasztása, a mediáció gyakorlati megszervezése alapvetően a felek és a közvetítő(k) közötti közvetlen kapcsolatfelvétellel történik; ha ennek bármilyen akadály (pl. nyelvi akadály) van, szükség esetén a közvetítés megvalósításához a gyermekelhelyezési központi hatóság segítséget nyújt.

A gyermek visszavitele tárgyában eljáró bíróságnak a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti külföldi jogot kell alkalmaznia annak megítélésére, hogy a gyermek Magyarországra hozatala vagy visszatartása Magyarországon jogellenes-e. Ha a kérelemből ez nem állapítható meg, a bíróság megkeresésére a központi hatóság soron kívül intézkedik az alkalmazandó külföldi jogszabályoknak az érintett másik állam központi hatóságától való beszerzése iránt (9. §).

A gyermekelhelyezési központi hatóságnak vannak a Rendelet szerinti speciális feladatai abban az esetben is, ha a gyermeket Magyarországra hozták jogellenesen; ezeket szabályozza a 10. §. Ha a gyermek visszavitele tárgyában eljáró magyar bíróság a Rendelet 27. cikk (4) bekezdésének alkalmazása körében a központi hatóság közreműködését kéri, a központi hatóság soron kívül megkeresi a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam központi hatóságát arra nézve, hogy került-e sor megfelelő intézkedésekre a gyermek visszavitelét követő védelmének biztosítása érdekében.

Hasonlóképpen, ha a gyermek visszavitele tárgyában eljáró bíróság a központi hatóság közreműködését kéri a gyermek visszavitelét megtagadó határozat továbbításában a másik érintett tagállamban a szülői felelősség tárgyában eljáró bíróság részére, a központi hatóság soron kívül továbbítja az iratokat a másik tagállam központi hatóságának, a bírósághoz továbbítás végett.

A gyermekelhelyezési központi hatóságnak az ügyek állásáról rendszeresen tájékoztatnia kell a megkereső állam központi hatóságát; ezért amennyiben a visszavitt elrendelő határozat végrehajtása szükséges, a központi hatóság a végrehajtási eljárásról a végrehajtásban közreműködő hatóságoktól tájékoztatást kérhet (11. §). Szükség esetén a gyermek átadásához, visszavitele megvalósításához a központi hatóság segítséget nyújt (pl. kapcsolatfelvétel a gyermek állampolgársága szerinti állam magyarországi külképviseletével, a visszatéréshez szükséges úti okmányok kiállítása érdekében).

Az Egyezmény 21. cikke értelmében láthatási kérelmek előterjesztéséhez is biztosítani kell központi hatósági segítségnyújtást, ezért a Korm. rendelet 12. §-a szerint az 1–3. §-t a külföldön élő gyermekkel való kapcsolattartás iránti kérelem előterjesztésével kapcsolatban is alkalmazni kell, a kapcsolattartási ügyek sajátosságaiból eredő eltérésekkel.

Az Európai Unió valamely tagállamában (kivéve Dániában) tartózkodó gyermek vonatkozásában a Magyarországon tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy a kapcsolattartási jogának biztosítását a Rendelet alapján kérheti. Az ilyen típusú kérelmekhez kapcsolódó központi hatósági feladatokat szabályozza a 13. §. A kapcsolattartás biztosítására irányuló kérelmek esetén lehetősége van a kérelmezőnek arra, hogy a Rendelet szerint az egyebek mellett a kapcsolattartási ügyek intézésére kijelölt magyar gyermekvédelmi központi hatósághoz, a Belügyminisztériumhoz (a továbbiakban: BM) forduljon. A Rendelet nem rendelkezik arról, hogy a központi hatóságoknak milyen konkrét intézkedéseket kellene tennie egy kapcsolattartási kérelem alapján. Az általános tapasztalat az, hogy a más tagállambeli központi hatóságok a kérelem előterjesztésében, a szükséges jogi képviselet biztosításában nem nyújtanak segítséget. A kapcsolattartási kérelmekhez mindössze annyi segítséget nyújtanak, hogy tájékoztatnak az illetékes bíróság vagy más hatóság elérhetőségeiről, illetve tájékoztatást nyújtanak arról, hogy a kérelmező miképpen kaphat az adott tagállamban személyes költségmentességet, illetve kik járhatnak el pártfogó ügyvédként. Ezáltal a magyar gyermekvédelmi központi

hatóság segítségnyújtása is általában arra szorítkozhat, hogy erre is irányuló kérelem esetén tájékoztatást ad az illetékes külföldi bíróság elérhetőségéről, továbbá kifejezett kérés esetén megkeresi a külföldi központi hatóságot, hogy a kérelmező számára tájékoztatást tudjon adni a személyes költségmentességről, illetve az elérhető ügyvédek listájáról.

Ha a megkeresett más tagállambeli központi hatóság a kérelem előterjesztéséhez is segítséget nyújt, a gyermekvédelmi központi hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmezőnek segítséget nyújt kérelme elkészítéséhez. Ilyen esetekben a központi hatóság a kérelem és a szükséges iratok fordíttatásáról saját költségén gondoskodik. Ennek során a központi hatóság meghatározhatja, hogy az adott ügy szempontjából mely iratok, illetve azok mely részének fordíttatása indokolt.

A magyar gyermekvédelmi központi hatóság a külföldi központi hatóság megkeresésén túl más külföldi hatóságot, illetve hivatalt is megkereshet, hogy az érintett felek között megegyezést segítsen elő a kapcsolattartás biztosítására.

A gyermekvédelmi központi hatóság más tagállamba irányuló kapcsolattartási kérelemmel kapcsolatban szükség esetén további segítséget nyújt magyarországi környezettanulmány beszerzésével, a kapcsolattartás gyakorlati megszervezésével kapcsolatban; ez utóbbihoz igénybe veheti a magyar külképviseleti hatóságok segítségét.

Ha az eljárás során (pl. kapcsolattartás idejére Magyarországon tartózkodó gyermek vonatkozásában) a gyermek védelme iránti intézkedés válik szükségessé, a gyermekvédelmi központi hatóság a megkeresett központi hatósággal együttműködik.

A gyermekvédelmi központi hatóság rendszeresen tájékoztatja a kérelmezőt az ügy állásáról, ha az ügy a gyermekvédelmi központi hatóság közreműködésével indult.

Az Egyezmény 21. cikke értelmében láthatási kérelmek előterjesztéséhez is biztosítani kell központi hatósági segítségnyújtást, ezért Magyarországon élő gyermekkel való kapcsolattartás biztosítása iránti kérelmek esetén is – a kapcsolattartási ügyek sajátosságaiból eredő eltérésekkel – alkalmazhatók a Korm. rendelet azon rendelkezései, amelyek a gyermekek jogellenes Magyarországra hozatala esetére határozzák meg a központi hatósági feladatokat (14–16. §).

A Magyarországon tartózkodó gyermek vonatkozásában az Európai Unió tagállamában (kivéve Dánia) tartózkodó szülő vagy más jogosult kérelme a kapcsolattartás magyarországi rendezésére, a korábban szabályozott kapcsolattartás megváltoztatására, illetve az erről szóló külföldi vagy magyar határozat magyarországi végrehajtására irányulhat. Az e kérelmekkel kapcsolatos központi hatósági feladatokat a 17. § tartalmazza.

A központi hatósági közreműködés jellegét alapvetően az határozza meg, hogy a kapcsolattartási kérelem elbírálása bírósági vagy gyámhatósági hatáskörbe tartozik-e. Amennyiben a kapcsolattartás rendezése vagy megváltoztatása gyámhatósági hatáskörbe tartozik, a gyámhatóságok szakmai felügyeletét ellátó BM mint gyermekvédelmi központi hatóság, a kérelem illetékes gyámhatósághoz való továbbításával intézkedik a megfelelő gyámhatósági eljárás megindítása iránt, ha az eljárás megindításához szükséges iratok rendelkezésre állnak. Ha hivatalból a hiányzó iratot nem lehet beszerezni, a központi hatóság a kérelmezőt hiánypótlásra hívja fel.

Ha a kapcsolattartási kérelem elbírálása bírósági hatáskörbe tartozik [pl. a bíróságnak van hatásköre a kapcsolattartás végrehajtására irányuló kérelmekre, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:181. § (4) bekezdése alapján a kapcsolattartás megváltoztatására, ha a kapcsolattartás kérdésében korábban a bíróság döntött], a gyermekvédelmi központi hatóság a kérelmezőt tájékoztatja az illetékes bíróságról és annak elérhetőségéről. A kérelmet ilyen esetben a külföldön élő kérelmezőnek kell a bírósághoz közvetlenül benyújtania.

A kérelmezőnek magyar nyelven kell a gyámhatósághoz intézett kérelmét és az azt alátámasztó iratokat benyújtania. Ha ez számára aránytalan nehézséget okoz, a központi hatóság azok fordítása helyett, az eljárás gyorsítása érdekében összefoglaló tájékoztatást küldhet a gyámhatóság számára fordítás helyett.

A Korm. rendelet a Rendelet és a Tv. hatálybalépésével egy időben, 2022. augusztus 1. napján lép hatályba (18. §).

A Rendelet, valamint a Tv. végrehajtása gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosítását is szükségessé teszi.

A Korm. rendelet 20–25. §-a a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) módosításáról rendelkezik. A Gyer. 24. §-ának módosítása

a Tv. 32. §-ára tekintettel szükséges, amelynek értelmében, ha a gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése iránti kérelem szülői felügyelettel kapcsolatos bírósági keresetben vagy szülői felügyelettel kapcsolatos per megindítását követően kerül előterjesztésre, a kérelemről a bíróság dönt. A gyámhatóság feladata, hogy – elsősorban a felek nyilatkozata alapján – meggyőződjön arról, hogy szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos per nincs folyamatban, elkerülve, hogy a gyámhatóság és a bíróság párhuzamosan járjon el a külföldi tartózkodási hely kijelölése tárgyában. Amennyiben a gyámhatóságnak tudomása van arról, hogy szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos per van folyamatban, akkor a külföldi tartózkodási hely kijelölésére vonatkozó kérelmet el kell utasítania.

A Korm. rendelet figyelemmel van arra is, hogy a gyermek külföldi tartózkodási helyének kijelölése esetén – néhány kivételes esetet kivéve – a korábbi kapcsolattartási rend nem fenntartható. Ezért a Korm. rendelet a gyermek érdekében úgy rendelkezik, hogy a külföldre költözés engedélyezése esetén nemcsak kérelemre, hanem a gyermek érdekében hivatalból is dönteni kell a kapcsolattartásról, feltéve természetesen, hogy a gyámhatóság hatásköre kiterjed a kapcsolattartás rendezésére vagy megváltoztatására.

A Rendelet 82. cikke kötelezővé teszi határon átnyúló gyermekelhelyezési ügyekben a fogadó tagállam hozzájárulásának beszerzését kiskorú másik tagállamban történő elhelyezéséhez, kivéve, ha a fogadó tagállam a Bizottság felé jelezte, hogy meghatározott közeli hozzátartozóknál elhelyezéshez nem kell a hozzájárulásuk. Hasonló előzetes hozzájárulás szükséges az 1996-os hágai gyermekvédelmi egyezmény 33. cikke alapján az EU-n kívüli, az egyezményben részes államokban történő elhelyezéshez. A gyámrendeléssel összefüggő rendelkezések módosítása indokolt azért, hogy a gyámhatóság csak a külföldi állam hatóságának hozzájárulása után tegyen intézkedéseket a gyám kirendelése érdekében. Erre tekintettel módosítani szükséges a Gyer.-ben a gyámrendelés szabályait [a 128. § új (6) bekezdésével] annyiban, hogy előzetesen a BM útján tájékozódni szükséges arról, hogy szükséges-e a fogadó állam hozzájárulása a gyermek ottani elhelyezéséhez (Korm. rendelet 21. §). A gyámhivatalok a gyámrendelés keretében a jogszabályban már eddig is előírt intézkedéseket teszik meg, így feladatkörük nem bővül.

A Rendelet 56. cikke új lehetőséget vezet be a végrehajtás kivételes felfüggesztésére, illetve megtagadására, amennyiben a más tagállambeli szülői felelősségi határozat végrehajtása a gyermek számára a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna, a határozat meghozatala után felmerült ideiglenes vagy tartósan fennálló akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán. A végrehajtás felfüggesztésének vagy megtagadásának lehetőségét ezen okokból a gyermek érdekében indokolt biztosítani a Rendelet hatálya alá nem tartozó külföldi határozatok végrehajtása iránti ügyekben is. Ennek megfelelően a Tv. – a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény módosításával – az eljáró bíróságok számára több esetben is kötelezően előírja, hogy a szülői felelősség tárgyában hozott külföldi határozat vagy a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavitelét elrendelő határozat végrehajtásával kapcsolatban kérje ki a gyámhatóság véleményét arról, hogy az adott eljárási cselekmény a gyermek számára tartósan a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna-e. A Korm. rendelet 22. §-a ennek megfelelően kiegészíti a Gyer.-t a vélemény kialakítására vonatkozó gyámhatósági eljárás szabályaival (Gyer. 166/B. §).

A gyámhatóság feladata azoknak a körülményeknek a vizsgálata és véleményezése, amelyek által felméri, hogy a gyermek számára a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna-e a határozat meghozatala után felmerült ideiglenes vagy tartósan fennálló akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán a határozat végrehajtása. A gyámhatóságnak különösen a következő intézkedéseket kell megtennie: megvizsgálja a gyermekről rendelkezésre álló gyámhatósági iratokat, környezetanulmányt készít vagy szerez be, a család- és gyermekjóléti központtól tájékoztatást kér, szükség esetén az ítélőképesége birtokában lévő gyermeket meghallgatja, szintén szükség esetén a szülő vagy más személy véleményének megismerése érdekében nyilatkozatokat szerez be, illetve a körülményekre való tekintettel, ha szükséges, pedagógiai, pszichológiai és orvosi véleményeket szerez be. A gyámhatóság ezek alapján kialakítja véleményét, amelyben különösen kitér arra, milyenek a gyermeket nevelő család körülményei, a kiskorú gyermekre nézve kellett-e gyermekvédelmi intézkedést elrendelni, a család életkörülményeiben, kapcsolatrendszerében milyen változások következtek be a szülői felelősség tárgyában hozott külföldi határozat vagy a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavitelét elrendelő határozat meghozatala óta. A gyámhatóság véleményében rögzíti, hogy a szülői felelősség tárgyában hozott külföldi határozat vagy a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavitelét elrendelő határozat

végrehajtása álláspontja szerint hogyan érintené a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges nevelkedését és jólétét.

A vélemény kialakításánál tekintettel kell arra lenni, hogy a cél az, hogy a gyámhatóság segítséget nyújtson a bíróság számára a gyermek érdekében a megfelelő döntés meghozatalában. Ennek ismeretében, ha a bíróság konkrét kérdésekre várja a választ, vagy olyan körülményeket vázol fel, amelyek vizsgálata a bírósági döntés érdekében szükségesek, akkor a gyámhatóság véleményének ezekre a kérdésekre vagy körülményekre is ki kell terjednie. Tekintettel az előírt ügyintézési határidőre (30 nap), a megfelelő információk beszerzése akár telefonon vagy elektronikus úton is megengedett, sőt javasolt.

A Rendelet 82. cikke kötelezővé teszi határon átnyúló gyermekelhelyezési ügyekben a fogadó tagállam hozzájárulásának beszerzését kiskorú másik tagállamban történő elhelyezéséhez, kivéve ha a fogadó tagállam a Bizottság felé jelezte, hogy meghatározott közeli hozzátartozóknál elhelyezéshez nem kell a hozzájárulásuk. Hasonló előzetes hozzájárulás szükséges az 1996-os hágai gyermekvédelmi egyezmény 33. cikke alapján az EU-n kívüli, az egyezményben részes államokban történő elhelyezéshez. Ezért a Korm. rendelet 23. §-a akként módosítja a Gyer. 168/A. § (1) bekezdését, hogy a külföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyám kirendelését megelőzően meg kell keresni a gyermekek és az ifúság védelméért felelős miniszter által vezetett minisztériumot a szükséges intézkedések megtétele, az adott állam nyilatkozatától függően a külföldi központi hatóság megkeresése végett.

Magyarország nem tett a Rendelet 82. cikk (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot, így minden esetben megköveteli hozzájárulását a gyermek magyarországi elhelyezéséhez, ha a gyermek elhelyezése nem a szülőnél történik. A gyermek magyarországi gyámnál történő elhelyezéséhez a hozzájárulásról a gyámhatóság dönt, így indokolt az erre vonatkozó szabályozással kibővíteni a Gyer. szabályozását [Gyer. 168/A. § új (4) bekezdése].

A BM mint gyermekvédelmi központi hatóság felkérésére a gyámhatóság ennek keretében a jogszabályban már megjelölt intézkedéseket teszi meg, a leendő gyám alkalmasságának vizsgálata érdekében. Így például a leendő gyám lakóhelyén környezettanulmányt készít vagy szerez be. Megvizsgálja, hogy jogszabály alapján vállalkozhat-e a megnevezett személy gyámi tisztséget. A leendő gyám jövedelmi viszonyainak vizsgálata alapján megállapítja, hogy különös megterhelést nem jelent-e a szociális intézményekre nézve a gyermek Magyarországon történő ellátása. A család- és gyermekjóléti központtól tájékoztatást kér szükség esetén, hogy az érintett személy saját gyermekeinek nevelése során felmerült-e olyan körülmény, amely alapján nem javasolt gyámnak történő kirendelése. A gyámhatóság a gyámot jövőbeni terveiről meghallgatja, szintén szükség esetén megvizsgálja, hogy a gyermek óvodai vagy iskolai ellátása biztosítható-e. Amennyiben a gyermek a hozzátartozóinál kerül elhelyezésre, javasolt annak vizsgálata is, hogy korábban milyen kapcsolatuk volt, gondozta-e a hozzátartozó a gyermeket korábban. Ezek ismeretében alakítja ki véleményét a gyámhatóság, hogy a hozzájárulás megadható-e. A hozzájárulásról végzést hoz, amelyet a gyermekvédelmi központi hatóság közreműködésével továbbít a külföldi hatóságnak.

A Rendelet és a Tv. végrehajtása érdekében szükséges a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár.) módosítása is (Korm. rendelet 26–28. §).

Tekintettel arra, hogy a Rendelet rendelkezéseket tartalmaz mind a bíróságok, mind a gyámhatóságok által meghozott határozatokhoz kapcsolódó tanúsítványok kiállításáról, a gyámhatóságoknak is feladata van a tanúsítványok kiállításával és azok jogorvoslatával kapcsolatban. A gyámhivatal kérelemre kiállítja a Rendelet 47. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet V. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával a láthatási jog rendezésével vagy megváltoztatásával kapcsolatban hozott határozatokra vonatkozólag. A gyámhivatal hivatalból vagy kérelemre kiállítja a Rendelet 36. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet III. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott határozatokra. A gyámhivatal kiállítja továbbá a Rendelet 49. cikk (1) bekezdése szerinti tanúsítványt a Rendelet VII. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával a végrehajthatóság hiányáról vagy korlátozásáról. A tanúsítványokat ugyanarra a határozatra nézve több alkalommal is ki lehet állítani. Ezen gyámhivatali hatáskörök felsorolása épül be a Gyár. 9. § l) pontjába. A gyámhivatali „hatásköri lista” kiegészül továbbá a szülői felelősség tárgyában hozott külföldi határozat vagy a jogellenesen Magyarországra hozott gyermek visszavételét elrendelő határozat végrehajtásával kapcsolatban a bíróság által kért gyámhatósági

vélemény kiadásával, valamint a Rendelet 12. és 13. cikke szerint, a joghatóság átadásának kezdeményezésével és a joghatóság elfogadásával.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal kérelemre vagy hivatalból a Tv. 31. § (2) bekezdése alapján a Rendelet III. és V. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiadott tanúsítványt név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba esetén kijavítja. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal a Rendelet V. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiállított tanúsítványt kérelemre vagy hivatalból visszavonja, amely ellen a felek közigazgatási pert kezdeményezhetnek. A Korm. rendelet 27. §-a ezen gyámhatósági hatásköröket építi be a Gyár.-nak a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal feladat- és hatáskörét meghatározó rendelkezései közé.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 211/2022. (VI. 14.) Korm. rendelethez

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A Zalaegerszegen tervezett Zalmon lazacfarm megvalósítására irányuló beruházás (a továbbiakban: beruházás) – a világszínvonalú technológia fejlesztésében megnyilvánuló értékén túlmenően – hatékonyan és több területen is hozzájárul Magyarország versenyképességének fokozásához.

A Kormány – a beruházás időben történő megvalósítása érdekében – a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. § (1) bekezdés a) és f) pontja alapján a beruházást nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja.

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás

a végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló

17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet módosításáról szóló 4/2022. (VI. 14.) MEKH rendelethez

A végfelhasználási energiamegtakarítással kapcsolatos adatszolgáltatásról szóló 17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet módosításával megállapításra kerül a hitelesített energiamegtakarításról, valamint az energiamegtakarítás jogosultjáról vezetett nyilvántartás adattartalma.

A rendelet továbbá akként módosítja az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretében elért, elszámolni kívánt energiamegtakarítási adatok bejelentésének módját, hogy a bejelentés a hitelesítést követően a hitelesítő szervezet útján teljesül a hitelesített energiamegtakarítások nyilvántartási adatainak felvezetésével egyidejűleg. Abban az esetben, amikor a hitelesített megtakarítás első jogosultja nem kötelezett fél, az elszámolni kívánt energiamegtakarítás bejelentése a kötelezett fél számára történő átruházás bejelentésével egyidejűleg történik meg az első jogosult által. Pontosításra kerül a bejelentés adattartalma a gyakorlati alkalmazás során felmerült tapasztalatokra, valamint a létrejövő hitelesített energiamegtakarítások nyilvántartásának adattartalmára tekintettel.

A jogszabály indokolásának az Indokolások Tárában történő közzététele – a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján – szükséges.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.